

Sari Sarkomaa kok ym.

Keskustelualoite lasten ja nuorten suojelemisesta sosiaalisen median haitoilta ja digitaalisen kasvurauhan turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Lapsuus on ainutlaatuinen elämänvaihe, jonka vaikutukset ulottuvat koko ihmisen elämään ja yhteiskuntaan. Tutkimukset osoittavat, että liiallinen sosiaalisen median käyttö ja altistuminen sopimattomalle sisällölle heikentävät lasten ja nuorten kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia.

Lasten ja nuorten liiallinen ruutuaika on merkittävä riski aivojen kehitykselle ja mielenterveydelle. Sen on todettu lisäävän masennusta, ahdistuneisuutta ja tarkkaavaisuushäiriöitä. Älylaitteiden liikakäyttö vie myös aikaa lapsen normaalille kehitykselle tärkeiltä asioilta. Lukeminen vähenee, sosiaalisten taitojen oppiminen heikkenee ja ulkoilu sekä liikkuminen jäävät vähemmälle, kun yhä suurempi osa ajasta kuluu ruudun äärellä. Sosiaalista mediaa hyödynnetään lisäksi enenevässä määrin kiusaamiseen ja väkivallan levittämiseen.

Netissä toimii väkivaltaan ja hyväksikäyttöön liittyviä verkostoja, joiden kohteena ovat usein lapset ja nuoret. Sosiaalinen media on lisännyt myös seksuaalisen ahdistelun riskiä tarjoamalla tekijöille suoran ja usein valvomattoman pääsyn lasten ja nuorten arkeen.

Useissa maissa valmistellaan tiukempia ikärajoja sosiaalisen median käyttöön. Australiassa lasten ja nuorten sosiaalisen median kieltäminen on jo tullut voimaan. Pohjoismaissa selvitetään ikärajoituksia alle 15-vuotiaille. Suomessa pääministeri Petteri Orpo on käynnistänyt selvityksen sosiaalisen median ikärajasta ja rajoituksista alle 15-vuotiaille.

Euroopan parlamentti ilmaisi viime vuoden lopussa vakavan huolensa alaikäisten verkossa kohtaamista riskeistä ja ehdotti käyttöön koko EU:ssa 16 vuoden ikärajaa sosiaalisen median, videonjakoalustojen ja tekoälykumppanien käytölle. Parlamentti sallisi kuitenkin 13–16-vuotiaiden pääsyn alustoille vanhempien suostumuksella.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun sosiaalisen median vaikutuksista lasten ja nuorten kasvuun sekä kehitykseen ja toimista lasten suojelemiseksi sosiaalisen median haitoilta ja digitaalisen kasvurauhan turvaamiseksi.

Keskustelualoite KA 1/2026 vp

Helsingissä 3.2.2026

Sari Sarkomaa kok
Pauli Kiuru kok
Maaret Castrén kok
Heikki Autto kok
Marko Kilpi kok
Juha Hänninen kok
Merja Rasinkangas ps
Anne Rintamäki ps
Peter Östman kd